

Merkwaardige dassenvondsten

De das is in het Vlaamse gewest een bijzondere verschijning. De restpopulatie wordt op hooguit 100 dieren geschat; dit is nauwelijks één tiende van de totale Belgische populatie. De meeste dassen verstoppen zich in de provincie Limburg, maar ook Brabant telt nog een aantal dassen.

Eerst ...

Recentelijk heeft de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren ook in de provincie Oost-Vlaanderen twee bewoonde dassenburchten gevonden. Tot dan werd de das er als uitgestorven beschouwd. Nochtans maakte de das hier in vroeger tijden deel uit van de inheemse fauna. Voornamelijk door stroperij en de sterke recreatiedruk in de bosgebieden is de das er zo goed als volledig verdwenen. De vondst opent heel wat perspectieven voor de das in de Vlaamse Ardennen. Dit heuvellandschap biedt nog steeds talloze mogelijkheden aan dassen om zich te vestigen

en te handhaven. De Vlaamse Ardennen worden gekenmerkt door zacht glooiende heuvels met talrijke hellingbosjes, heggen en houtwallen, omgeven door uitgestrekte graslanden en doorsneden door holle wegen.

De ontdekking was voor de NCBR voldoende aanleiding om bij het Fonds Leefmilieu van de Koning Boudewijn stichting een projektvoorstel in te dienen dat verder onderzoek naar het voorkomen van de das mogelijk maakt en dat aan de basis ligt van een algemeen beschermingsplan voor de das in het Vlaamse gewest. Dit plan voorziet onder meer in het herstel van de ecologische infrastructuur en in maatregelen om de verstoring van de burchten te minimaliseren.

...en dan

Nog merkwaardiger is de vondst van een das te leper. le-

per ligt aan de poorten van de Westvlaamse polders, weliswaar niet zo ver van het Westvlaamse heuvelland, maar toch een eind verwijderd van een geschikt dassenleefgebied. De das werd op 12 juli 1989 langs de Omloopstraat, nabij het lepers stadscentrum, aangetroffen. Het dier lag dood in de berm. Waarschijnlijk is hij enkele dagen voordien aangereiden door een voorbijrazende auto. De ontdekking van dit dode exemplaar roept heel wat vragen op. Is het een dier dat in het wild leefde of kwam het hier op een andere manier terecht, bijvoorbeeld als verloren jachttrofee uit de Ardennen? Een mogelijke verklaring is dat de das uit Noord-Frank-

Het landschap van de Vlaamse Ardennen, de streek ten westen van Brussel. Hier werden onverwacht dassen gevonden. Foto Marc van den Barre.

WAAROM NEMINGEN

Bewoonde dassenburcht in de Vlaamse Ardennen. Foto NCBR.

rijk stamt en na een lange omzwerving in leper vastliep. Daar in Noord-Frankrijk vinden zij nog enkele uitgestrekte bossen (Nieppe, Tournehem, Clairmarais), hoewel die toch 30 à 70 kilometer van leper verwijderd liggen. Aannemelijker is het, dat zich in het Heuvelland nog enkele geïsoleerde dassen handhaven en dat het dier van daar uit de polders is ingetrokken.

Het blijft voornamelijk een raadsel waar de das vandaan komt. Toch gaan de vermoedens in de richting van een zwervend dier. Het onderzoek dat de NCBR in Oost-Vlaanderen tracht te lanceren, zal in ieder geval met deze melding rekening houden. De NCBR is van plan contact op te nemen met haar Franse collega's, die onlangs in de regio Calais onderzoek naar dassen verrichtten. Mogelijk kunnen zij een tipje van de sluier op-

lichten. Zoniet, dan is het wachten op een vervolg van dit detectieverhaal.

Dirk Criel & Lieven Stubbe

Informatie over deze en vroegere vondsten van dassen in de Vlaamse Ardennen en het Westvlaamse Heuvelland kunnen worden doorgegeven aan de NCBR op het nummer 091-837352 of de leperse dienst Milieu-educatie op het nummer 057-207683.

De laatste noordse woelmuizen

In 1990 verscheen een doctoraal verslag van Wies Vonck onder de titel "Onderzoek naar de verspreiding van de noordse woelmuis in en rondom de Oosterschelde". Direct rond de Oosterschelde waren elf lokaties gekozen met als gemeenschappelijke kenmerken een hoge ruige begroeiing, een hoge vochtigheid van de bodem en een geringe beweidingsdruk. Op deze elf lokaties werden gedurende 2180 valnachten 349 vangsten met inlooppallen gedaan. In de om-

geving van een drietal vallen werden ook braakballen verzameld.

Hulsspitsmuis en bosmuis werden het meest gevangen, 156 respectievelijk 100 stuks. Minder frequent aanwezig bleken bosspitsmuis (22), aardmuis (35) en veldmuis (35). Er werd slechts één noordse woelmuis gevangen. In de braakballen van ransuil, kerkuil en steenuil zijn in totaal 15 noordse woelmuizen aangetroffen op 105 resten van zoogdieren.

De opvatting dat de noordse woelmuis zich in en rondom de Oosterschelde zou kunnen handhaven lijkt door dit onderzoek niet te worden gesteund. Verder onderzoek zal noodzakelijk zijn om het verschil in valvangsten en braakbalresten te kunnen verklaren. Maar goed ziet het er niet uit voor de noordse woelmuis in Zeeland.

Jan-Piet Bekker

